

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
MELCHIOR WATHELET
prezentate la 29 mai 2018¹

Cauza C-287/17

**Česká pojišťovna a.s.
împotriva
WCZ, spol. s r.o.**

[cerere de decizie preliminară formulată de Okresní soud v Českých Budějovicích (Tribunalul Districtual din České Budějovice, Republica Cehă)]

„Trimitere preliminară – Dreptul societăților comerciale – Combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale – Directiva 2011/7/UE – Articolul 6 alineatele (1) și (3) – Compensația pentru costurile de recuperare a unei creanțe – Costurile aferente notificării”

1. Prezenta cerere preliminară, introdusă de Okresní soud v Českých Budějovicích (Tribunalul Districtual din České Budějovice, Republica Cehă), privește articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2011/7/UE². Aceasta a fost formulată în cadrul unui litigiu între societatea de asigurări Česká pojišťovna a.s., pe de o parte, și societatea WCZ, spol. s r.o., pe de altă parte, în legătură cu despăgubirea pentru costurile de recuperare suportate de Česká pojišťovna în vederea obținerii plății primelor datorate de WCZ.

I. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

2. Considerentele (19)-(21) din Directiva 2011/7 au următorul cuprins:

„(19) Este necesară despăgubirea echitabilă a creditorilor pentru cheltuielile de recuperare în cazul efectuării cu întârziere a plăților, astfel încât să fie descurajată efectuarea cu întârziere a plăților. Cheltuielile de recuperare ar trebui să includă, de asemenea, recuperarea costurilor administrative și compensarea costurilor interne suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților, pentru care prezenta directivă ar trebui să stabilească o sumă fixă minimă care să poată fi cumulată cu dobânda pentru întârzierea efectuării plăților. Acordarea de despăgubiri sub forma unei sume fixe ar trebui să aibă drept scop limitarea costurilor administrative și interne legate de recuperare. Despăgubirile pentru cheltuielile de recuperare ar trebui să fie stabilite fără a aduce atingere dispozițiilor de drept intern conform cărora o instanță națională ar putea acorda despăgubiri creditorului pentru orice prejudiciu suplimentar legat de efectuarea cu întârziere a plății de către debitor.

¹ Limba originală: franceza.

² Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (JO 2011, L 48, p. 1).

- (20) Pe lângă dreptul la plata unei sume fixe pentru acoperirea cheltuielilor de recuperare interne, creditorii ar trebui să aibă, de asemenea, dreptul la rambursarea celorlalte cheltuieli de recuperare pe care trebuie să le suporte din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către un debitor. Asemenea cheltuieli ar trebui să includă, în special, cheltuielile suportate de creditori în vederea angajării unui avocat sau a unei firme de colectare a debitelor.
- (21) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere dreptului statelor membre de a prevedea aplicarea unor sume fixe superioare în cazul compensării cheltuielilor de recuperare și, prin urmare, mai favorabile creditorului sau de a majora respectivele sume, cu scopul de a ține seama de efectele inflației, printre altele.”

3. Articolul 6 din directiva menționată, intitulat „Compensația pentru costurile de recuperare”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că, atunci când dobânda pentru efectuarea cu întârziere a plăților în tranzacțiile comerciale devine exigibilă în conformitate cu articolul 3 sau 4, creditorul are dreptul de a obține de la debitor o sumă fixă de 40 EUR, în calitate de despăgubire minimă.

(2) Statele membre se asigură că suma fixă menționată la alineatul (1) este exigibilă fără a fi necesară o notificare și reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului.

(3) În plus față de suma fixă menționată la alineatul (1), creditorul este îndreptățit să solicite o despăgubire rezonabilă de la debitor pentru orice cheltuieli de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor. Aceste cheltuieli ar putea să includă cheltuielile suportate, printre altele, în vederea angajării unui avocat sau a unei firme de colectare a debitelor.”

4. Articolul 12 din aceeași directivă prevede:

„[...]”

(3) Statele membre pot menține sau adopta dispoziții legale mai favorabile creditorului decât cele necesare pentru respectarea prezentei directive.

(4) În transpunerea prezentei directive, statele membre decid dacă exclud contractele care au fost încheiate înainte de 16 martie 2013.”

B. Dreptul ceh

5. Articolul 369 alineatul (1) ultima teză din zákon č. 513/1991, obchodní zákoník (Legea nr. 513/1991 privind Codul comercial), astfel cum a fost modificată prin zákon č. 179/2013 (Legea nr. 179/2013), prevede:

„Pe lângă dobânzile pentru efectuarea cu întârziere a plăților, creditorul are dreptul la compensația pentru un quantum minim al costurilor de recuperare a creanței al cărui nivel și ale cărui condiții sunt stabilite prin decret al guvernului.”

6. Articolul 3 din nařízení vlády č. 351/2013 (Decretul guvernamental nr. 351/2013), care, potrivit instanței de trimitere, transpune articolul 6 din Directiva 2011/7 (denumit în continuare „Decretul guvernamental”), prevede:

„În cazul obligațiilor reciproce ale întreprinderilor [...], quantumul minim al cheltuielilor de executare a fiecărei creanțe este de 1 200 [coroane cehe (CZK) (aproximativ 47 de euro)].”

7. Articolul 121 alineatul (3) din zákon č. 40/1964, občanský zákoník (Legea nr. 40/1964 privind Codul civil) prevede:

„Accesoriile unei creanțe sunt dobânzile, dobânzile pentru efectuarea cu întârziere a plăților, penalitățile pentru efectuarea cu întârziere a plăților și costurile de recuperare.”

8. Articolul 142 alineatul (1) din zákon č. 99/1963, občanský soudní řád (Legea nr. 99/1963 privind Codul de procedură civilă) prevede:

„Instanța acordă părții care a avut câștig de cauză compensarea pentru cheltuielile necesare efectuate pentru executarea eficace sau apărarea drepturilor în raport cu partea care a căzut în pretenții.”

9. Potrivit articolului 142a alineatul (1) din codul menționat:

„Reclamantul care a avut câștig de cauză în cadrul unei proceduri pentru executarea unei obligații este îndreptățit să recupereze de la pârât cheltuielile suportate numai în cazul în care, cu cel puțin [șapte] zile înainte de introducerea cererii de chemare în judecată, a trimis pârâtului, la domiciliul ales sau la ultima adresă cunoscută, o scrisoare de punere în întârziere.”

II. Litigiul principal și întrebarea preliminară

10. La 7 noiembrie 2012, Česká pojišťovna și WCZ au încheiat un contract de asigurare care a intrat în vigoare la aceeași dată.

11. Prin scrisoarea din 10 martie 2015, Česká pojišťovna a notificat WCZ rezilierea contractului începând cu 25 februarie 2015 din cauza neplății primelor de către WCZ și a solicitat acesteia din urmă plata primelor datorate pentru perioada cuprinsă între 7 noiembrie 2014 și 26 februarie 2015, în valoare de 1 160 CZK (aproximativ 45 de euro). În total, Česká pojišťovna a trimis patru notificări către WCZ înainte de a sesiza instanța de trimitere.

12. Česká pojišťovna solicită instanței menționate obligarea WCZ, pe de o parte, la plata sumei menționate de 1 160 CZK (aproximativ 45 de euro), plus dobânzile legale pentru efectuarea cu întârziere a plăților, pentru perioada începând de la 25 februarie 2015 până la momentul efectuării plății primelor datorate, și, pe de altă parte, compensația pentru costurile legate de recuperarea creanței sale, în cuantum de 1 200 CZK (aproximativ 47 de euro). În plus, Česká pojišťovna solicită WCZ să suporte cheltuielile de judecată.

13. După ce a constatat că dreptul național impune instanțelor să acorde, cu titlu de cheltuieli de judecată, costurile aferente unei singure notificări trimise pârâtului înainte de introducerea unei acțiuni judiciare, instanța de trimitere ridică problema dacă trebuie acordată, pe lângă despăgubirea fixă pentru costurile de recuperare care decurge din articolul 6 din Directiva 2011/7, o despăgubire pentru costurile aferente notificării în aplicarea normelor de procedură naționale. Instanța menționată arată astfel că, potrivit considerentului (19) al directivei menționate, despăgubirea fixă în temeiul articolului 6 din aceeași directivă trebuie să acopere costurile aferente notificării ale reclamantei. Potrivit acesteia, ar rezulta că prin acordarea celor două despăgubiri (pe baza articolul 6 din aceeași directivă și a normelor procedurale naționale) reclamanta ar putea obține de două ori aceeași despăgubire.

14. O asemenea întrebare ar fi fundamentală în cadrul cauzei pendinte la instanța de trimitere deoarece Česká pojišťovna solicită despăgubirea fixă în cuantum de 1 200 CZK (aproximativ 47 de euro), în aplicarea articolului 3 din decretul guvernamental și a articolului 6 din Directiva 2011/7, precum și, în aplicarea dreptului național, despăgubirea pentru cheltuielile de reprezentare legală, inclusiv costurile aferente notificării înainte de introducerea acțiunii care decurg din dreptul național.

15. În aceste condiții, instanța de trimitere a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2011/7 UE [...] trebuie interpretat în sensul că impune instanței de judecată să acorde reclamantului, căruia i-a dat câștig de cauză într-un litigiu având ca obiect recuperarea unei creanțe rezultate în cadrul unei tranzacții comerciale definite la articolul 3 sau la articolul 4 din directiva menționată, suma de 40 de euro (sau echivalentul în moneda națională), precum și o compensație pentru cheltuielile de judecată, inclusiv compensații pentru costurile aferente notificării pârâtului înainte de introducerea acțiunii, în cuantumul prevăzut de dispozițiile procedurale ale statului membru?”

III. Procedura în fața Curții

16. Niciuna dintre părțile din litigiul principal nu a considerat necesar să prezinte observații scrise în prezenta procedură. De fapt, numai Comisia Europeană a trimis observații Curții. În plus, nicio audiere nu a fost solicitată, nici organizată din oficiu de Curte. Cu toate acestea, pentru a putea oferi un răspuns util instanței de trimitere, am considerat necesar să invităm părțile, precum și guvernul ceh să răspundă în scris la câteva întrebări, la care guvernul ceh și Comisia au răspuns.

IV. Analiză

A. Observație introductivă

17. Pentru motivele arătate la punctele 21 și 22 din Hotărârea din 16 februarie 2017, IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121), aplicabilitatea *ratione temporis* a Directivei 2011/7 nu poate fi repusă în discuție în cazul de speță. Contrar pledoariei din cauza în care a fost pronunțată hotărârea menționată, Comisia reține în observațiile sale această aplicabilitate a Directivei 2011/7, în pofida faptului că Republica Cehă a exercitat opțiunea pe care articolul 12 alineatul (4) din directiva menționată o lasă statelor membre de a exclude de la aplicarea directivei contractele încheiate înainte de data stabilită prin articolul 12 alineatul (1) pentru transpunerea sa. În răspunsul său la întrebările Curții, nici guvernul ceh nu a contestat aplicabilitatea Directivei 2011/7.

B. Jurisprudență

18. Sub rezerva unei erori, articolul 6 din Directiva 2011/7 nu a fost interpretat de Curte până acum³.

19. Cu toate acestea, în ceea ce privește directiva anterioară, și anume Directiva 2000/35/CE⁴, Hotărârea din 10 martie 2005, QDQ Media, C-235/03, EU:C:2005:147), a interpretat articolul 3 alineatul (1) litera (e) din această directivă care corespunde, într-o anumită măsură, articolului 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7.

3 Mai multe hotărâri privesc interpretarea altor dispoziții din această directivă: printre altele, Hotărârea din 26 februarie 2015, Federconsorzi și Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federconsorzi (C-104/14, EU:C:2015:125) (cu privire la interpretarea articolelor 7 și 12 din directiva menționată), Hotărârea din 16 februarie 2017, IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121) [cu privire la compatibilitatea cu această directivă, și în special cu articolul 7 alineatele (2) și (3), a unei reglementări naționale care permite creditorului să renunțe la dobânzile pentru efectuarea cu întârziere a plăților și la despăgubirea pentru costurile de recuperare în schimbul plății imediate a sumei principale a creanțelor exigibile], și Hotărârea din 1 iunie 2017, Zarski (C-330/16, EU:C:2017:418) (în esență, cu privire la interpretarea articolului 12 din directivă referitor la transpunerea sa). Pe de altă parte, se află pe rolul Curții cauza Gambietz (C-131/18), care privește articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 și care se referă la o situație similară cu prezenta cauză.

4 Directiva 2000/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 iunie 2000 privind combaterea întârzierii efectuării plăților în cazul tranzacțiilor comerciale (JO 2000, L 200, p. 35, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 226).

20. Curtea era sesizată în această cauză cu problema dacă în cadrul protecției creditorului prevăzute de Directiva 2000/35, era posibil să se considere drept costuri de recuperare a datoriei cheltuielile care rezultă din intervenția unui avocat sau a unui executor în procedura de somație de plată inițiată în vederea recuperării acestei datorii. Curtea a apreciat că, având în vedere că, în temeiul dreptului național, nu era posibil să se includă în calculul cheltuielilor la care ar putea fi obligat un particular care are o datorie profesională, costurile care rezultă din intervenția unui avocat sau a unui executor în beneficiul creditorului în procedura judiciară de recuperare a acestei datorii, Directiva 2000/35 nu putea servi, în sine, drept temei al unei asemenea posibilități.

21. Acest tip de cheltuieli a fost prevăzut în mod expres la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 printre „cheltuieli[le] de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor”.

C. Propunerile noastre

22. După analiza obiectivului și a modului de redactare, precum și a contextului și a genezei Directivei 2011/7, suntem de părere că, contrar a ceea ce considerentul (20) al directivei menționate ar putea sugera, suma fixă de 40 de euro, prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din această directivă – ca minim impus statelor membre – nu poate fi interpretată ca urmărind să acopere integral despăgubirea pentru anumite tipuri de costuri de recuperare (în speță costurile de recuperare „interne” sau „administrative”, care includ costurile aferente notificării). Rezultă că despăgubirea rezonabilă la care se referă articolul 6 alineatul (3) din directiva menționată nu poate fi interpretată în sensul că nu privește „alte” costuri de recuperare suportate de creditor.

1. Obiectivul și modul de redactare ale Directivei 2011/7

23. Directiva 2011/7 urmărește, potrivit articolului 1, să combată întârzierea în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, în vederea asigurării funcționării adecvate a pieței interne, promovând astfel competitivitatea întreprinderilor, în special cea a IMM-urilor (întreprinderi mici și mijlocii).

24. Astfel cum se arată în considerentul (12) al directivei menționate, întârzierea în efectuarea plăților constituie o încălcare a contractului care, în majoritatea statelor membre, a devenit atractivă din punct de vedere financiar pentru debitori, datorită dobânzilor mici sau inexistente aplicate pentru întârzierea în efectuarea plăților facturilor⁵ și/sau a procedurilor greoaie de acțiune. Legiuitorul a considerat necesară inversarea acestei tendințe și descurajarea efectuării cu întârziere a plăților.

25. Această directivă urmărește, așadar, o protecție eficientă a creditorului împotriva efectuării cu întârziere a plăților⁶, această protecție implicând în mod necesar să ofere acestuia despăgubirea cea mai completă posibil pentru costurile de recuperare pe care le-a suportat.

26. Este cert deja, pe această bază, că limitarea despăgubirii întemeiate pe articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 numai la anumite categorii de cheltuieli ale creditorului ar fi în contradicție cu regula fundamentală potrivit căreia creditorul are dreptul la o despăgubire rezonabilă⁷ pentru toate costurile de recuperare suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților.

5 Hotărârea din 16 februarie 2017, IOS Finance EFC (C-555/14, EU:C:2017:121, punctul 24).

6 A se vedea în legătură cu Directiva 2000/35 Hotărârea din 15 decembrie 2016, Nemeč (C-256/15, EU:C:2016:954, punctul 50).

7 Considerentul (19) al Directivei 2011/7 menționează o despăgubire echitabilă.

27. În practică, o asemenea limitare ar însemna că anumite cheltuieli ale creditorului nu ar fi deloc despăgubite, ceea ce ar fi vădit contrar obiectivului directivei de a face efectuarea cu întârziere a plăților mai puțin interesantă și de a descuraja o asemenea efectuare cu întârziere a plăților⁸.

28. Modul de redactare a Directivei 2011/7 reflectă clar obiectivul său.

29. Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7, creditorul este îndreptățit să obțină de la debitor plata unei sume minime fixe de 40 de euro [stabilită la 1 200 CZK (aproximativ 47 de euro) în dreptul ceh prin articolul 3 din decretul guvernamental].

30. Potrivit articolului 6 alineatul (2) din această directivă, statele membre se asigură că suma fixă menționată la articolul 6 alineatul (1) din directiva menționată este exigibilă fără a fi necesară o notificare și reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului, fără a face distincție între aceste cheltuieli⁹.

31. Dreptul creditorului de a obține compensația pentru cheltuielile sale, peste suma fixă de 40 de euro rezultă în mod clar din articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 care prevede o despăgubire pentru „orice cheltuieli de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor”. Prin urmare, această despăgubire vizează „alte” cheltuieli decât cele acoperite de suma fixă.

32. Pe de altă parte, articolul 12 alineatul (3) din Directiva 2011/7 potrivit căruia statele membre pot menține sau adopta dispoziții legale mai favorabile creditorului decât cele necesare pentru respectarea directivei menționate, trebuie interpretat în sensul că, printre altele, această directivă nu împiedică reglementările naționale să recunoască creditorului o despăgubire fixă mai mare decât suma minimă fixă de 40 de euro.

33. În aceste condiții, dacă legiuitorul național pornește pe această cale, lui îi revine să aleagă modalitățile potrivite, ca de exemplu stabilirea unei sume variabile în funcție de nivelul creanței¹⁰.

2. Considerentele (19) și (20) ale Directivei 2011/7

34. Având în vedere că, potrivit jurisprudenței Curții, „preambulul unui act [de drept al Uniunii] nu are valoare juridică obligatorie și nu poate fi invocat nici pentru a deroga de la înseși dispozițiile actului în cauză, nici pentru a interpreta aceste dispoziții într-un sens vădit contrar modului de redactare a acestora”¹¹, apreciem că este oportun să interpretăm considerentele (19) și (20) ale Directivei 2011/7, care diferențiază tipurile de cheltuieli ale creditorului, părând să lege cheltuielile „interne” sau „administrative” de despăgubirea fixă care ar trebui să le acopere integral, iar „celelalte” costuri de recuperare de despăgubirea care depășește cei 40 de euro.

35. Aceste noțiuni „cheltuieli interne” sau „cheltuieli administrative” au apărut în momentul genezei directivei.

8 A se vedea considerentul (12) al Directivei 2011/7 *in fine* potrivit căruia directiva ar trebui să prevadă „printre altele, dispoziții care să constate caracterul vădit inechitabil al excluderii dreptului la despăgubire pentru cheltuielile suportate în vederea recuperării fondurilor”.

9 Contrar a ceea ce ar putea lăsa impresia considerentul (20) al Directivei menționate făcând referire la „cheltuieli interne” și la „alte cheltuieli”, fără a defini aceste noțiuni. Vom reveni asupra acestui aspect.

10 Acesta este cazul Irlandei, a cărei legislație națională [Statutory Instrument No. 580/2012 – European Communities (Late Payment in Commercial Transactions) Regulations 2012 (Instrumentul de reglementare 580/2012 – Uniunea Europeană (întârziere la plată în operațiunile comerciale) Regulamentul 2012)] prevede o sumă fixă de 40 de euro dacă plățile neefectuate la scadență sunt mai mici de 1 000 de euro, o sumă fixă de 70 de euro dacă plățile neefectuate la scadență sunt cuprinse între 1 000 și 10 000 de euro și o sumă fixă de 100 de euro dacă plățile neefectuate la scadență sunt mai mari de 10 000 de euro.

11 Hotărârea din 19 iunie 2014, Karen Millen Fashions (C-345/13, EU:C:2014:2013, punctul 31).

36. În propunerea sa, Comisia optase pentru a stabili, pe de o parte, o despăgubire automată pentru costurile de recuperare, nedefinite în mod diferit, calculată în funcție de valoarea creanței neplătite la scadență (care putea ajunge până la 1 % din creanțele egale sau mai mari de 10 000 de euro) și, pe de altă parte, o despăgubire rezonabilă pentru toate „celelalte” costuri de recuperare. Potrivit expunerii de motive, această modificare permitea înlocuirea „conceptul[ului] vag de «costuri de recuperare a fondurilor» [...] cu un nou sistem de sumă definită pentru costurile interne de recuperare a fondurilor”¹².

37. Comisia Parlamentului European însărcinată cu examinarea propunerii menționate, a instituit plafonul de 40 de euro, oricare ar fi valoarea creanței neplătite, pentru motivul că „o rată a compensării nelimitată, în proporție de 1 %, care ar urma să fie plătită pentru întârzieri la plată în valoare de 10 000 EUR sau mai mult ar putea duce la costuri semnificative și disproporționate în cazul tranzacțiilor de o valoare mai importantă și ar putea să nu reflecte costurile reale”¹³.

38. În poziția sa în primă lectură, Parlamentul a menținut plafonul de 40 de euro. El a precizat, pe de altă parte, că despăgubirea rezonabilă prevăzută la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 intervine pentru orice cheltuieli care depășesc suma fixă de 40 de euro. Această precizare confirmă faptul că suma fixă de 40 de euro nu urmărește să despăgubească integral costurile de recuperare „interne” sau „administrative”. Cu toate acestea, tot Parlamentul, în poziția sa în primă lectură, a inserat ideea, cuprinsă în considerentul (19) al respectivei directive, potrivit căreia despăgubirea sub forma unei sume fixe urmărește limitarea costurilor de recuperare interne sau administrative și a propus ca dreptul la plata unei sume fixe să privească acoperirea cheltuielilor de recuperare *interne* [a se vedea considerentul (20) al directivei menționate]¹⁴.

39. Prin urmare, aceste noțiuni se regăsesc în considerentele (19) și (20) ale Directivei 2011/7, putând lăsa impresia că „celelalte” cheltuieli menționate la articolul 6 alineatul (3) din directiva menționată ar fi cheltuieli „externe”, și aceasta cu atât mai mult cu cât atât considerentul (20), cât și articolul 6 alineatul (3) din respectiva directivă menționează cheltuielile suportate de creditor în vederea angajării unui avocat sau a unei firme de colectare a debitelor, adică pentru servicii „exterioare” întreprinderii.

40. Mai multe argumente ne determină să respingem opinia potrivit căreia directiva menționată ar introduce o clasificare a cheltuielilor creditorului, unele „interne” sau „administrative” care trebuie acoperite numai de despăgubirea fixă și „alte”¹⁵ (sau „externe”) care trebuie acoperite de despăgubirea [rezonabilă, astfel cum prevede articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7] complementară¹⁶.

12 Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea întârzierii efectuării plăților în cazul tranzacțiilor comerciale, 2009/0054(COD), p. 7. În plus, „această reformare a Directivei [2000/35] vizează ameliorarea eficacității și eficienței căilor de recurs în caz de întârziere a efectuării plăților prin introducerea unei dispoziții acordând dreptul de a recupera costurile administrative și de a obține o compensație pentru costurile interne legate de întârzierea efectuării plăților” (a se vedea propunerea de directivă menționată, p. 5).

13 Raport referitor la propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea întârzierii efectuării plăților în cazul tranzacțiilor comerciale, A7-0136/2010, p. 21.

14 Poziția Parlamentului European adoptată în primă lectură la 20 octombrie 2010 în vederea adoptării Directivei 2011/.../UE a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (reformare), EP-PE_TC1-COD(2009)0054.

15 Alte versiuni lingvistice ale considerentul (20) nu utilizează cuvântul „alte” ci, precum versiunea în limba neerlandeză, cuvântul „overige”, versiunea în limba italiană cuvântul „restanti” și versiunea în limba spaniolă cuvântul „demás”, ceea ce nu sugerează nicio diferență de tip de cheltuieli. Alte versiuni lingvistice ale textului directivei nu fac distincție între unele și „celelalte” costuri. Versiunea în limba engleză utilizează cuvântul „any”, versiunea în limba italiană cuvântul „ogni”, versiunea în limba neerlandeză cuvântul „alle”, versiunea în limba spaniolă cuvântul „todos”, versiunea în limba greacă cuvântul „οποιαδήποτε”. Mai mult încă decât cuvântul „alte”, aceste versiuni lingvistice vizează toate cheltuielile sau fiecare dintre ele.

16 Guvernul ceh și Comisia se opun de asemenea acestei clasificări, fiecare dintre acestea făcând obiectul unui regim diferit, ceea ce ar avea drept consecință discriminări nejustificate.

41. Mai întâi, aceste noțiuni lipseau din Directiva 2000/35 care prevedea la articolul 3 alineatul (1) litera (e) că creditorul avea dreptul la o „compensație rezonabilă [...] pentru *toate* costurile de recuperare angajate datorită întârzierii în efectuarea plăților” ale debitorului (sublinierea noastră). Or, Directiva 2011/7 care a înlocuit Directiva 2000/35 avea drept obiectiv intensificarea combaterii întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale și cu siguranță nu avea drept obiectiv complicarea despăgubirii creditorului.

42. Apoi, clasificarea cheltuielilor creditorului nu găsește niciun sprijin în modul de redactare a articolului 6 din Directiva 2011/7. Potrivit alineatului (1) al articolului menționat, suma fixă este un minim. Potrivit articolului 6 alineatul (2) din directiva menționată, această sumă este exigibilă fără notificare și reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile creditorului. Potrivit articolului 6 alineatul (3) din aceeași directivă, „alte” cheltuieli (și anume, altele decât cele acoperite de suma fixă) pot fi solicitate de creditor astfel încât să intervină „despăgubirea rezonabilă”.

43. În plus, astfel cum arată guvernul ceh, o clasificare a cheltuielilor nu putea fi dedusă nici din enumerarea, cu titlu de exemplu, a cheltuielilor pe care creditorul le poate demonstra conform articolului 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7. Astfel, această enumerare, introdusă în textul directivei pe baza amendamentelor Parlamentului, urmărea numai să explice despre ce cheltuieli putea fi vorba¹⁷ și nu să modifice regula fundamentală aplicabilă până atunci potrivit Directivei 2000/35, și anume că creditorul are dreptul la o despăgubire rezonabilă pentru toate cheltuielile. Poate că acest exemplu făcea ecoul Hotărârii din 10 martie 2005, QDQ Media (C-235/03, EU:C:2005:147) (a se vedea punctele 19 și 21 din prezentele concluzii).

44. În sfârșit, clasificarea cheltuielilor ar avea drept consecință în plus un paradox. Considerăm (precum guvernul ceh) că în cazul efectuării cu întârziere a plăților, creditorul nu ar putea atunci să obțină, în temeiul recuperării creanței sale cu ajutorul juristului întreprinderii sale, decât o despăgubire fixă de 40 de euro, chiar dacă ar putea să demonstreze că, de fapt, cheltuielile sale erau mai mari. În schimb, în cazul în care se recurge la serviciile unui avocat exterior, o despăgubire rezonabilă pentru toate cheltuielile ar fi posibilă peste suma fixă de 40 EUR în temeiul cheltuielilor interne ale creditorului. Prin urmare, o asemenea interpretare ar avea drept consecință o diferență de tratament nejustificată în situații comparabile. În plus, în practică, o asemenea interpretare ar determina creditorul să recurgă la serviciile externe ale unui avocat, în loc de serviciile propriilor juriști în mod normal mai puțin oneroși. Cu alte cuvinte, o clasificare a cheltuielilor ar putea determina o creștere artificială și nejustificată a creanțelor care fac obiectul efectuării cu întârziere a plăților, și chiar la o supracompensare.

45. În concluzie, considerăm că cheltuielile prevăzute la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2011/7 sunt „alte” cheltuieli decât cele acoperite de suma fixă și că, în consecință, un creditor poate foarte bine să fie despăgubit pentru cheltuielile „interne” sau „administrative” dacă depășesc această sumă.

46. Pe de altă parte, suma fixă de 40 de euro este exigibilă fără să fie necesară justificarea cheltuielilor suportate („fără a fi necesară o notificare”, astfel cum prevede articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2011/7), indiferent dacă sunt sau nu sunt „interne”, și aceasta spre deosebire de celelalte sume care trebuie justificate.

¹⁷ A se vedea amendamentele din 15 octombrie 2010 depuse de Comisia pentru piața internă și protecția consumatorilor (Documentul Parlamentului nr. A7-0136/2010, a se vedea amendamentul nr. 30).

47. Cu privire la acest aspect, Directiva 2011/7 nu precizează modul în care, în urma unei întârzieri a plăților din partea debitorului, creditorul trebuie să solicite și să justifice costurile de recuperare suportate care depășesc suma fixă de 40 de euro, pentru care articolul 6 alineatul (3) din această directivă îi garantează un drept la despăgubire. Adoptarea acestor modalități este lăsată la aprecierea legiuitorului național, care poate, conform articolului 12 alineatul (3) din Directiva 2011/7, „menține sau adopta dispoziții legale mai favorabile creditorului decât cele necesare pentru respectarea prezentei directive”.

V. Concluzie

48. Pentru aceste motive, propunem Curții să răspundă după cum urmează la întrebarea preliminară adresată de Okresní soud v Českých Budějovicích, (Tribunalul Districtual din České Budějovice, Republica Cehă):

„Articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale trebuie interpretat în sensul că creditorul este îndreptățit să obțină de la debitor o sumă fixă de 40 de euro, precum și compensația pentru toate costurile de recuperare suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor, dar numai pentru partea din aceste costuri care depășește suma fixă de 40 de euro.”